

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	9771 Журналістика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	9771
Назва ОП	Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Левицька Оксана Степанівна, Кантур Олександр Михайлович, Зикун Наталія Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.09.2021 р. – 24.09.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38714>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38065>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне позитивне враження від ОПП «Журналістика» в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» підкріплене низкою фактів і спостережень. УжНУ має тривалу й успішну історію підготовки журналістів бакалаврського рівня, що закономірно привело до започаткування магістерської програми, яка востаннє була успішно акредитована 2011 р. Випускники ОП плідно працюють в ЗМІ Ужгорода й регіону, виступаючи амбасадорами факультету й ОП. Програма розвивається з ініціативи й завдяки зусиллям гаранта Ю.М.Бідзілі за підтримки й у процесі системної роботи колективу випускової кафедри, групи забезпечення, із залученням потужних стейкхолдерів. ОП є важливою для УжНУ, міста й області. Можна говорити про створення передумови для формування школи журналістики Закарпаття – із традиціями, здобутками, особливостями, що має відповідати певним вимогам і сучасним викликам поліетнічного регіону. Колектив НПП, які забезпечують викладання за програмою, постійно розвивається у науковому й професійному плані, поповнюється випускниками, що долучаються до викладацької діяльності. НПП успішні в науці (мають публікації за напрямом викладання, зокрема і в виданнях, індексованих міжнародними наукометричними базами даних) і в професії – є членами НСЖУ, низки громадських медійних організацій – і в ЗВО, і в місті. Вони відкриті до співпраці і новацій, беруть участь у різномасштабних міжнародних освітньо-дослідницьких проєктах. Це сприяє як покращенню змісту програми, самого освітнього середовища її реалізації, а також і матеріально-технічної бази для медіаосвіти. Комплекс чинників забезпечив помітний науково-теоретичний акцент ОПП, що формує надійну методологічно-світоглядну базу випускників, важливу, зокрема, в умовах м'якої інформаційної агресії в регіоні. Випускники серйозно розглядають можливість викладацької діяльності після завершення магістратури, і це теж можна вважати успіхом програми. Вони стають і хорошими медіаменеджерами, і успішними журналістами. Хотіло, однак, аби здобувачів за цією ОПП ставало більше, над чим теж має працювати і кафедра, і факультет, і університет. Загалом програма відповідає вимогам за всіма критеріями оцінювання, маючи значний потенціал для удосконалення, розвитку, модернізування, має багато сильних сторін і позитивних практик.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОПП, реалізуючись в особливому регіоні, неминуче відповідає на його очікування й виклики, це повною мірою відображається на її структурі, змісті, ПРН. Вона належним чином враховує галузевий і регіональний контекст, що сприяє гарантованому працевлаштуванню й професійному розвитку. 2. Маючи чітку мету, що корелює зі стратегічними устремліннями розвитку УжНУ, логічну структуру, взаємопов'язані ОК, ОПП забезпечує формування компетенцій, програмних результатів навчання, визначених НРК, у найбільш сприятливому для здобувачів режимі організації освітнього процесу. 3. До реалізації ОПП з журналістики залучено науковців та викладачів-практиків, які мають відповідну кваліфікацію та необхідний досвід викладацької, наукової та практичної роботи, вболівають за розвиток журналістської освіти та якісну освіту своїх студентів. 4. Університет стимулює розвиток педагогічної майстерності викладачів та наукову роботу через матеріальне заохочення. 5. НПП здійснюють виконання, перегляд і удосконалення програми на основі результатів наукових досліджень, участі в неформальній освіті, цілеспрямованій роботі над професійним самоудосконаленням, що стає підставою для введення нових ОК і ВК. 6. За ОПП здійснюється належний навчально-методичний супровід освітнього процесу на платформі MOODLE і ресурсі Дискурс.інфо, у репозитарії факультету розміщено методичні рекомендації, які допомагають студентам у підготовці до практичних занять і контрольних заходів, що в умовах карантинних обмежень забезпечує його безперервність, формування ІОТ, сприяє можливостям навчання за індивідуальним графіком. Наявний посібник для підготовки до фахового вступного випробування зі спеціальності. 7. Добре продумана й організована практична підготовка, що забезпечує формування фахових журналістських навичок і готовність до викладацької діяльності; сформованість пропозиції щодо баз практики як в Університеті (Media Vista, Прес-центр, газета «Погляд»), так і в ЗМІ міста, регіону, України. 8. Кафедра підтримує тісну взаємодію з роботодавцями - у межах практик зі спеціалізації, роботи над ОП, проведення майстер-класів і екскурсій у ЗМІ. 9. Планомірно здійснюється оновлення ОП, ОК, використовуваних форм і методів навчання, у тому числі і дослідницьких. 10. В університеті створена повноцінна система якості освіти, яка дозволяє забезпечити комплексний підхід до роботи над покращенням якості освітнього процесу. Участь у міжнародних проєктах дозволяє залучити додаткові інструменти для реалізації процедур з якості освіти на всіх рівнях. 11. Проводяться опитування студентів щодо вирішення конфліктних ситуацій; дотримання академічної доброчесності. 12. Матеріально-технічна база ДВНЗ «УжНУ» дозволяє студентам опановувати теоретичні знання і практичні навички за ОПП «Журналістика». Приміщення університету обладнані з урахуванням вимог до навчання осіб з інвалідністю. У ЗВО створено сприятливе освітнє середовище.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Потребує систематизування й інституалізації (наприклад, у форматі Ради стейкхолдерів) й планомірного здійснення співпраці зі стейкхолдерами, її фіксування, документування, що забезпечить її більшу ефективність, відповідальність і мотивованість стейкхолдерів. 2. Бачиться доцільним забезпечення кращої збалансованості змістових блоків ОК, посилення фахової журналістської складової (зокрема, і з урахуванням очікувань вступників на ОП через перехресний вступ, без бакалаврської журналістської освіти) (наприклад, «Радіовиробництво», «SMM», інших). Частина освітніх компонентів, які потенційно можуть формувати ПРН для роботи за фахом, знаходяться у вибіркового блоці навчального плану, рекомендуємо «Аналітичну журналістику», «Медіаправо (у т.ч. авторське)», перенести у нормативний, доцільно розширити перелік ВК. 3. Бажаною є активізація процесу презентування вибірових дисциплін, розширення їхнього переліку, що зробить ОПП більш привабливою для випускників інших спеціальностей. 4. Необхідна активніша роз'яснювально-організаційна робота щодо академічної мобільності

здобувачів – як внутрішньої, так і міжнародної, зокрема і в дистанційному режимі, з використанням онлайн-форматів. 5. У профорієнтаційній та промоційній кампанії ОПП немає індивідуальної програми, зорієнтованої саме на потенційних магістрів журналістики, тому доцільно приділяти більше уваги профорієнтаційній роботі з випускниками бакалаврату спеціальності «Журналістика», зацікавлювати випускників інших спеціальностей; активніше просувати магістерську програму із залученням стейкхолдерів-роботодавців. 6. Рекомендуємо переглянути й програму вступного випробування, переобтяжену великим масивом теоретичного матеріалу, яка за своїм обсягом і подрібненням питань із великої кількості дисциплін більше нагадує кваліфікаційний іспит на бакалавраті, ніж фахове вступне випробування до магістратури. 7. Пропонуємо замінити автореферат магістерської роботи на реферат в межах магістерської роботи, адже акредитована програма, по-перше, не є освітньо-науковою, по-друге, сучасна практика магістерських досліджень не потребує оприлюднення авторефератів. 8. Бачиться доцільним урізноманітнити види й форми кваліфікаційних робіт випускників магістратури, включивши творчу або практичну складову. 9. Рекомендовано зробити процес роботи над ОПП більш прозорим, розміщувати на сайті ЗВО усі редакції програми, у тому числі проєкт – для обговорення всіма зацікавленими й коригування ще до початку реалізації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма «Журналістика» Ужгородського національного університету другого (магістерського) рівня є квінтесенцією, узагальненням багаторічних напрацювань ЗВО у підготовці фахівців магістерського рівня для медіагалузі. Традиційно цілями ОП визначається підготовка висококваліфікованих кадрів для медійного сектору, які також спроможні працювати у вищій школі та закладах освіти (з напрямку медіаграмотність та підготовка журналістів), з навичками соціального управління. Концепт магістерської програми, яка передбачає готовність випускників вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми масовоінформаційної діяльності, цілком гармонізований з місією ДВНЗ «УжНУ», орієнтовано на розвиток як дослідницько-інноваційного університету <http://surl.li/ahkux>, послідовно коригувався з 2016 р. (затвердження ОП Вченою радою УжНУ) за результатами вивчення досвіду провідних профільних ЗВО України та участі групи забезпечення в низці міжнародних проєктів з медіаосвіти, зокрема Erasmus+ KA2 DESTIN (розшифровується як «Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism (Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм)»; проєкт розрахований на три роки (2018-2021 рр.), із залученням стейкхолдерів-роботодавців. Експертна група переконалася під час зустрічей з фокус-групами в актуальності для Закарпаття як самобутнього центральноєвропейського регіону ОП, покликаної сприяти етнотолерантності в полікультурному середовищі, готувати до протидії м'якій інформаційній агресії з боку інших національних інформаційних просторів. Університет атестований за гуманітарно-науковим напрямом, у чому заслуга і кафедри журналістики – визнали під час зустрічі з ЕГ керівники ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми, як прочитується із документних джерел на сторінці кафедри журналістики на сайті УжНУ <http://surl.li/ahlod>, на сторінці відділення журналістики <http://surl.li/ahlog> та прозвучало під час онлайн-візиту у спілкуванні з учасниками осв. процесу та всіма зацікавленими, формулювалися з урахуванням чинників: 1) завдання удосконалення журн. освіти за магістерським рівнем з урахуванням тенденцій і досягнень в медіагалузі, наближення її до стандартів ЄС (що високо оцінено зарубіжними партнерами проєкту Erasmus+ KA2 DESTIN <http://surl.li/ahlla> саме в плані диференціювання цілей бакалавр. й магістер. ОП і визнання того, що поточна версія ОП розширила можливості працевлаштування випускників); 2) специфікою регіональних медіаочікувань, озвучених керівниками ЗМІ Ужгорода, області й прилеглих регіонів (Львівщини, Івано-Франківщини) (у форматі рецензій-відгуків на ОПП – зокрема В.Мещерякова, голови Закарпатської обл. організації НСЖУ; директора ТРК «Данію» З.Куліна, який підтвердив, що програма створювалася з урахуванням консультацій з журналістами-практиками: <http://surl.li/ahllk>); 3) медіазавданнями самого ЗВО, низка структурних підрозділів якого є профес. практичн. майданчиками для журналістів-магістрів: під час онлайн-зустрічі з ЕГ керівники таких підрозділів УжНУ, як прес-служба ДВНЗ «УжНУ» (Я.Світлик), Медіацентр УжНУ (В.І.Путрашик) дали високу оцінку програмі й підтвердили свій вплив на її зміст – у плані збільшення к-ті практ. занять і практ. завдань. ПРН за ОПП виразно

орієнтовані також і на підготовку здобувача до дослідницької (аналітичної, експертної) (ПРН 07), викладацької (ПРН 08) й управлінської д-ті (ПРН 14), важливість чого для ЗВО підтвердив ректор Ун-ту В.І.Смоланка на зустрічі з ЕГ. Він підкреслив, що багато випускників ОП керують великими ЗМІ регіону. Ю.Бідзіля, Є.Соломін, О.Барчан, В.Завадяк, Н.Толочко, В.Путрашик є членами НСЖУ, їхня практична медіа- й медіаекспертна діяльність є запорукою знання професійних очікувань сучасного медіасередовища. НПП, які забезпечують реалізацію ОП, на основі узагальнення власного журналістського досвіду вносили корективи як у формування профілю програми, так і в зміст ОК і ВК (В.Тарасок, Є.Соломін, інші). Завдяки інформації, зібраній із анкетування стейкхолдерів у межах реалізації проєкту Erasmus+ KA2 DESTIN, були включені до ОПП нові ВК «Управління медіапроєктами», «Журналістика даних», «Аналітична журналістика» тощо <http://surl.li/ahlnh>. Здобувачі підтвердили свою реальну участь в удосконаленні ОПП – так, випускник Д. Кравець, нині шеф-редактор газети «Подія-сьогодні» запропонував НД «Журналістика даних» (після спільної з керівником наукової публікації у фаховому виданні з цієї проблематики). Хоча дані щодо покорокового удосконалення ОПП у відкритих джерелах не розміщені, тому ЕГ не ознайомила із попередніми її варіантами, так само як і з проєктом. Проте робота над новою редакцією ОПП вже ведеться, про основні напрями оновлення розповіли ЕГ НПП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Акредитована ОПП, як переконалася ЕГ, релевантна сучасн. досягненням і тенденціям розвитку медіаспеціальності й медіаринку, відображає галузевий і регіональний контекст, враховує досвід українських та іноземних ЗВО (зокрема й завдяки участі в проєкті Erasmus+ KA2 DESTIN), має комплексний багатомірний характер, що визначається специфікою соціокомунікаційної практики. Кваліфікаційний профіль випускника, інтегральна, загальні й спец. компетентності, визначені в ОПП (с. 5-7) задовольняють вимогам ринку праці. Випускник готовий як влитися до редакційного колективу, так і сформувати його і координувати д-ть (у чому переконалися під час зустрічі з випускниками ОП (Д.Кравець, О.Брайлян). В ОК «Управління медіапроєктами» розбираються медіа-кейси, зокрема на регіон. матеріалі; поглиблювати розуміння медіаявищ і регіон. особливостей здобувачі можуть і на матеріалі окремих ВК (н-д, «Медіаправо (у т.ч. авторське право)»). ОПП містить потужний блок нормативних ОК в циклі професійної підготовки, орієнтованих на підготовку до викладання медіаграмотності та роботи в ЗВО: «Методика виклад. у вищій школі» «Методика викладання медіаграмотності», «Моніторинг і діагностика навч. процесу», загальним обсягом 11 кред. Проте немає жодного ОК, який би систематизував сучасні тренди й тенденції практики медіагалузі, що, на думку ЕК, не зовсім виправдано, крім іншого, і через можливість перехресного вступу на ОПП випускників інших спец. Окремі з них на фокус-групі висловлювали бажання отримати більше саме журналістських знань і практик. навичок (н-д, у сфері спорт. журналістики, фотожурналістики тощо). Деякі з них визнавали потребу отримання додаткових практик. знань через заходи неформ. освіти (тренінги, семінари, школи) уже після завершення навчання за ОПП. Академічна спільнота залучалася до процесу роботи над ОПП у форматі рецензій-відгуків на ОП (д.філол., проф., зав. каф. журн. та видавн. справи ДЗ «ЛНУ імені Т.Шевченка» (м.Старобільськ) А.Галич <http://surl.li/ahmqx>); через участь у наук. конф. різного рівня, щорічно організовуваних в УжНУ (зокрема, III Міжн. наук.-практик. конф. студ. та аспірантів «Акт. проблеми філології та журналістики», 26–27 квітня 2018 р. <http://surl.li/ahmqz>) та в інших ЗВО, де обговорювалися й питання організації освітн. процесу. ЕГ встановила, що гарант ОПП, група забезпечення активно співпрацюють з колегами-практиками в регіоні. Системність і послідовність співпраці окреслюється договорами й угодами – їх майже 20, однак у майбутньому бажаним було б актуалізувати співпраці в межах реалізації саме магістерської ОПП. Група забезпечення активно оновлює й актуалізує власні знання через участь у міжнародн. стажування (у тому числі довготривалих – проф. Ю.Бідзіля, доц. Є.Соломін), тренінгах, семінарах (О.Барчан, інші), що підтверджено сертифікатами, наданими на запит ЕГ. Така діяльність сприяє впровадженню передового досвіду провідних вишів у реалізації аналогічних програм, що знайшло відображення в ОК і ВК.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності «Журналістика» відсутній. Розробники ОПП у роботі над документом керувалися положеннями Національної рамки кваліфікацій, що підтверджено в відомостях СО і на організаційній зустрічі із гарантом ОПП. Відповідно до Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм від 03.03.2020 <http://surl.li/ahmfz> (с.6), розробники брали до уваги й перелік загальних компетентностей проєкту TUNING. Згідно з п.3.3.9 Положення, ОПП може змінюватися щорічно, оновлюватися в частині всіх компонентів, крім цілей (мети) і ПРН. Аналіз поточної редакції ОПП засвідчив відповідність обсягу (90 кредитів ЄКТС), компетентностей та програмних результатів навчання визначеним вимогам до другого (магістерського) рівня вищої освіти, 7 рівня НРК. ОПП передбачено формування компетентностей інтегральної й груп загальних (9 ЗК) та спеціальних фахових (СК), представлених науково-дослідницькими (СК 01-05), організаційно-управлінськими (СК 06-10) та проєктно-інноваційними (СК 11-13), що забезпечується комплексом НД – обов'язкових з циклів загальної та професійної підготовки. Проте більшу професійну спрямованість мають ОК загальної підготовки (Управління медіапроєктами, Українське журналістознавство, Історія та теорія соціальних комунікацій). ОК циклу професійної підготовки орієнтовані на

формування знань і навичок викладацької діяльності: Методика викладання у вищій школі, Методика викладання медіаграмотності, Моніторинг і діагностика навчального процесу. Вони також, за свідченнями НПП і здобувачів, передбачають аналіз медіакейсів і розбір медіаситуацій. Вивчення матриць відповідності програмних компетентностей ОК ОПП і забезпечення ПРН відповідними ОК переконало у їхній релевантності ОК. Проте викликає певний сумнів достатність формування ЗК оз («Високий рівень оволодіння засобами різних функціональних стилів (публіцистичного, наукового, офіційно-ділового тощо) державної мови») засобами ОК 3, ОК 4, ОК 7. Загалом ОПП належним чином забезпечує досягнення ПРН за спец. Журналістика відповідно до НРК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОП належним чином враховує галузевий і регіональний контекст у підготовці магістрів журналістики, що сприяє гарантованому їх працевлаштуванню й високим конкурентним характеристикам. 2. До роботи над визначенням профілю програми, удосконаленням її змісту залучаються внутрішні і зовнішні стейкхолдери, що забезпечує послідовність розвитку й удосконалення ОП. 3. Заслугує на схвалення й активна участь гаранта, групи забезпечення, випускової кафедри у міжнародних проєктах, що сприяє як удосконаленню змісту програми, так і покращенню МТБ для її реалізації. 4. Гарант і група забезпечення послідовно аналізують, систематизують та адаптують до потреб власної ОП передовий досвід провідних ЗВО України й зарубіжжя (у форматі стажувань, участі у науково-комунікаційних заходах, заходах неформальної освіти (тренінгах, вебінарах, школах тощо), участі в міжнародних проєктах).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Попри достатньо активне й масове залучення стейкхолдерів (практиків всеукраїнських, регіональних і локальних ЗМІ) до роботи над ОПП й процесами її реалізації, напрям потребує систематизації такої співпраці – так званої інституалізації цієї діяльності (у форматі, наприклад, Ради стейкхолдерів, Експертної ради тощо – із визначеною черговою засідань/планованістю роботи), що забезпечить системність і ефективність, а також відповідальність і мотивованість стейкхолдерів, фіксування й узагальнення її результатів. 2. Бачиться доцільним упорядкування процесу проведення опитувань здобувачів вищої освіти саме за ОП та забезпечення його систематичності з розміщенням щорічних результатів на сторінці кафедри на офіційному сайті УжНУ, що сприятиме відстежуванню динаміки її оцінювання. 3. Рекомендовано розробникам ОП розміщувати на сайті УжНУ усі редакції програми, у тому числі проєкт – для обговорення всіма зацікавленими й коригування ще до початку реалізації.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП за параметрами критерію 1, як пересвідчилася експертна група, відповідає вимогам. Робота над реалізацією ОПП та її удосконаленням є послідовною, на основі урахування кращих вітчизняних і зарубіжних практик. Сформульовані рекомендації дадуть ЗВО більше практичної інформації щодо потенціалу ОПП, сприятимуть кращій підготовленості здобувачів вищої освіти й мотивованості до постійного саморозвитку у професійній сфері та більш ефективному використанню можливостей потужних стейкхолдерів, які можуть сприяти й популяризуванню ОП в ЗМІ

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз членами ЕГ змісту ОПП і навчальних планів для денної й заочної форми засвідчив, що обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти – 90 кредитів, з них нормативних навчальних дисциплін – 67 кредитів, цикл дисциплін вільного вибору становить 23 кредити (25%). Загалом здобувачам вищої освіти пропонується для вибору шість блоків дисциплін (по дві НД в кожному). Цими документами передбачено оптимальне розподілення годин на

аудиторне навантаження й на самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти навчального матеріалу. Розуміння розробниками системи ЄКТС і виправдані підходи до розподілу часу навантаження студентів визнали й експерти проекту Erasmus+ KA2 DESTIN <http://surl.li/ahlla>, звернувши увагу, однак, на необхідність більш чіткої організації й контролю самостійної роботи здобувачів. Варто підкреслити, що співвідношення між лекційними й практичними заняттями було змінено на користь останніх за побажаннями студентів (що засвідчило опитування 2019 року <http://surl.li/ahlhnh>) і знайшло відображення в протоколі засідання кафедри №7 від 13 лютого 2020 р., отриманому на запит ЕГ. Точніше, варто відзначити що в процесі організації освітнього процесу за ОПП практикуються насамперед лабораторні роботи, що НПП пояснюють особливістю реалізації творчих проєктів, використанням спеціальних комп'ютерних класів та телерадіостудії. Однак це не повною мірою відповідає п. 5.2.2 «Лабораторне заняття» Положення про організацію освітнього процесу в УжНУ <http://surl.li/uvsv>. Можливо, це викликано й необхідністю роботи в малокомплектних групах на ОПП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП є професійним документом, який дає всім зацікавленим системну й зрозумілу інформацію щодо к-ті й послідовності вивчення НД, які забезпечують досягнення її мети й формування ПРН у визначений ОПП термін (1 р. 4 міс.), форми підсумк. атестації. ОПП передбачає теоретично-практ. аудит. навчання протягом 1-2 семестрів (що супроводжується практикою зі спеціаліз. й пед. практикою), 3-й семестр відводиться на практ. підготовку (практ. зі спеціалізації і наук.-дослідн. практика) й підгот. магістерської роботи. Здобувачі підтвердили зручність такої організації навчання за ОПП. ЕГ переконалися після ознайомлення з РП НД й метод. рекомендац., після спілкування зі здобувачами, що в ЗВО створені умови для систематизування професійних навичок та формування у здобувачів теоретико-методолог. засад дослідн.-виклад. д-ті, окреслених групами програмн. компетентностей. ОПП чітко структурована, супроводжена несуперечливою структурно-логічною схемою за роками навчання. Здобувачі обізані, що НД діляться на обов'язкові й вибіркові, чітко під час відео-зустрічі з ЕГ описували терміни й процедуру вибору ВК (що відповідала визначеній Положенням <http://surl.li/uokf>), вказали на можливість запропонувати дисципліни на вибір (що й зробив свого часу випускник ОПП Д.Кравець), формувати ІОТ, а також впливати на зміст ОК. Аналіз блоків ВК (шість по дві НД у кожному) дає підстави говорити, що вони враховують дослідн. інтереси магістрів, дають матеріал для підготовки магістер. роботи (наприклад, «Маніпулятивні інформаційні технології», «Новітні медіатенденції» тощо – відповідно до тем магістерських робіт <http://surl.li/ahqfe>), сприяють набуттю додаткових фахових компетентностей в межах ОП (як, наприклад ВК «Медіаправо») та розширюють і поглиблюють ПРН за загальними компетентностями (Науково-популярна журна., Аналітична журн.). Проте, як уже зазначалося, здається дещо незбалансованою ст-ра ОПП – цикл нормат. дисциплін проф. підготовки орієнтований виключно на виклад. діяльність. Про незадоволеність своїх окремих проф. очікувань, бажання отримати більше практ. журн. знань, говорили окремі випускники, які не мали бакалаврської журн. освіти. Трохи вдавалося змінити ситуацію, вказували під час фокус-групи здобувачі, під час практик, які сприяли формуванню практ. навичок. Відповідно до п.2.3 Положення про порядок реалізації здобувачами права на вільний вибір НД, вони можуть обирати дисципліни з інших ОПП того ж рівня вищої освіти (як обов'язкових, так і вибіркових), із університетського переліку для розвитку соціальних навичок <http://surl.li/uokf>, проте здобувачі під час зустрічі з ЕГ зазначили, що перелік ВК ОПП цілком їх задовольняє, тому з інших ОП вибору не робили. Це підтвердили і НПП кафедри. Аналіз ОПП засвідчив професійне формулювання робочою групою компетентностей (ЗК 02, ЗК 05; СК 1, СК СК 06-СК10, СК 12) та ПРН, які відображають сучасний стан і тенденції розвитку медіасфер (ПРН 03 – ПРН 07; ПРН 09; ПРН 11, ПРН 13). ЕГ переконалася у створенні умов для їх формування.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОПП «Журналістика», являючи собою комплекс навчальних дисциплін, що формують компетенції журналіста («Історія та теорія соціальних комунікацій», «Українське журналістознавство», «Управління медіапроєктами», «Методика викладання медіаграмотності»), відповідає предметній області. Нормативні дисципліни циклу професійної підготовки орієнтовані на підготовку до освітнього процесу саме за журналістським напрямом: як переконалися ЕГ з аналізу РП НД «Методика викладання у вищій школі» (забезпечує ПРН 03, ПРН 08, ПРН 09), «Методика викладання медіаграмотності» (ПРН 04, ПРН 08, ПРН 13), дають можливість глибокого розуміння професійних процесів і тенденцій, прийняття рішень у творчо-виробничих ситуаціях. Сприяє зануренню в професійний контекст і шліфування практичних навичок низка видів практики, які забезпечені ґрунтовними методичними рекомендаціями (як, наприклад, «Науково-дослідницька та педагогічна практика студента вищої школи: зміст, засади, вимоги» (Я.Шебештян, Г.Шаповалова, Ужгород: Гражда, 2017 <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jsru/handle/lib/36577>)). Як переконалася ЕГ у процесі спілкування зі здобувачами вищої освіти та випускниками ОПП, стейкхолдерами – журналістами закарпатських ЗМІ, усі вони обстоюють розвиток ОП саме в практичному спрямуванні. Високу оцінку підготовці магістрів в УжНУ за спеціальністю «Журналістика» за різними освітніми рівнями, професійно-науковому рівню гаранта, його активній просвітницькій і науково-організаційній роботі дали у спілкуванні з експертами й випускниками магістерського рівня попередніх років (2017, 2018, 2020), які працюють за фахом, успішні в професії: Д.Кравець (шеф-редактор газети «Подія-сьогодні» (Дніпропетровська обл.); М.Гараздій (журналістка «TV21», м.Ужгород), А.Кофель (ведуча теленовин, кореспондентка філії АТ «НСТУ» «Закарпатська регіональна дирекція», В.Лисюк (контент-менеджер онлайнвидання «ПроЗахід» (м.Ужгород), М.Вербишук («Панорама Мукачєва»), інші.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язки, передбаченому законодавством.

В УжНУ сформований комплекс документів, які забезпечують реалізацію студентоцентрованого підходу, зокрема й вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ). Про це на зустрічі з ЕГ підкреслювали і ректор, і проректори ЗВО, підтвердили під час роботи фокус-груп здобувачі. Формування ІОТ відбувається через індивід. навч. план здобувача; вибір ОК, тем і керівників магіст. робіт, баз практики; участь у заходах неформ. освіти. Механізм формування ІОТ, як «персонального шляху реалізації особистісного потенціалу здобувача» виписаний у Положенні про організацію освітнього процесу (с.4) <http://surl.li/uvsv>. Закріплює вибір здобувачем видів, форм і темпу здобуття освіти, НД тощо індивід. навчальний план, що формується в УжНУ на основі ОП та навч. плану. До нього вносять обов'язкові ОК і ВК (25% обсягу ОП). За результатами опитування щодо якості навч. та виклад., наданими ЕГ гарантом, випускники відповіли, що мали можливість: скласти іспит раніше (11,1%); відпрацювати пропущені заняття (5-); вибрати метод навчання (11,1%). Здобувачі підтвердили, що мають можливість навчатися за індивід. планом, поєднуючи роботу за фахом і навчання (зокрема, В. Кенідра, 2 курс), однак чіткої процедури його оформлення й реалізації ЕГ не почула. Студенти можуть пропонувати тему магістерськ. дослідж., обрати керівника. Важливим засобом формування ІОТ є ВК. Формування переліку і порядок вибору ВК регламентуються відповідним Положенням <http://surl.li/uokf>. Здобувачі підтвердили реальність вибору, практику обговорення переліку ВК з гарантом та НПП, а також те, що такі дисципліни щороку змінюються (О. Богославська, 2 курс, д/ф; І. Панасюк, 2 курс, з/ф). З програмами ВК усі охочі можуть ознайомитися на офіційному сайті УжНУ <http://surl.li/ahqr>. Також з кожного ВК у період вибору надається анотація (із зазначенням обсягу, форми контролю, викладача, результатів навчання, переліку тем та завдань), НПП проводять консультації. Магістри повідомили, що реєстрація на вивчення ВК осіннього семестру першого року навчання відбувається у серпні, під час подачі оригіналів документів – через заповнення відповідної заяви. Потім вибір відбувається з урахуванням професійних і наукових інтересів здобувача і викладача, який забезпечує ту чи іншу НД. Так, О. Богославська обирала ВК для поглиблення знань з досліджув. проблематики – 2021 вона стала переможцем Всеукр. конкурсу студ. наук. робіт з журн. з темою «Лекс. засоби авторськ. стилю журналістів (аналіз із використ. методів корпусної лінгвіст. й штучних нейронних мереж)». Здобувачі знають про можливості акад. мобільності – внутрішньої й міжнародної, однак ними не користувалися, не бачили потреби, зокрема й через стислий термін навчання. І випускники, і здобувачі підтвердили, що беруть участь у заходах неформальної освіти, що засвідчено сертифікатами й дипломами, доступ до яких на Google-диску членам ЕГ був наданий гарантом. ОПП повною мірою забезпечує формування й реалізацію ІОТ.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Проведення практик в УжНУ регламентується Положенням про практику студентів ДВНЗ «УжНУ» <http://surl.li/ahrml> і забезпечене РП. Організація практик є сильною стороною ОП. Навч. планом передбачено науково-дослідн. практик. (4 тижні, 6 кред., 3 сем.), практику зі спеціаліз. (по 4 тижні у 2 й 3 сем., по 6 кред.) та пед. практику у ВНЗ (навч.) (4 тижні, 6 кред., 2 сем.). ОПП забезпечує належну практик. підготовку і до проф. (журналіст.), і до наукової (педагог.) компоненти. Здобувачам забезпечено належну к-ть майданчиків для їх проходження – як в ЗВО (кафедра журн., Медіацентр УжНУ, мультимед. платформа «Media Vista», газета «Погляд»), так і в ЗМІ і держ. органах (н-д, Берегівська РДА, ГУ Нац. поліції в Закарпатській області, Управл. комунікацій із громадськ. Закарпатської ОДА) <http://surl.li/ahgna>). Практика зі спеціаліз. спрямована на розвиток навичок роботи у ЗМІ (загальноредакційної роботи, жанр. й темат. орієнтов.). Цей ОК формує низку компетентностей (ІК; ЗК01-ЗК04; СК01, СК10). Програма містить розподіл балів за всі види завдань і захист матеріалів, критерії оцінювання (с.5-6). ЕГ ознайомила з матеріалами з цього виду практики здобувача з/ф Д. Кравця, який, відповідно до звіту, у 2019 р. «виконував обов'язки журналіста-кореспонд., брав участь в засіданнях редколегії. Під час пед. практики здобувачі відвідують заняття НПП й беруть участь в обговоренні, проводять виховні заходи, два залікові заняття (лекц. й практик. (семін., лаборат.), готують плани-конспекти занять. На запит ЕГ були надані матеріали пед. практики М. Турияніці (2017 р.), М. Гарздій (2017 р. (щоденник практики, звіт про практику, конспекти залікових занять). Високу оцінку організації практики давали здобувачі на зустрічі з ЕГ (А. Снарська, О. Богославська). В опитуванні щодо обсягу практик. підготовки за ОП 72,2% здобувачів висловили задоволення, 22,2% побажали збільшення часу на неї. Студенти підтвердили належну консультаційну роботу керівників та допомогу в підготовці звіту (77,8% і 100%). Майже 90% повністю задоволені практиками. Помітний практик. складник і в РП НД – обов'язкових (н-д, «Управління медіапроектів» (програмою ОК передбачено аналіз медійних проєктів в Україні й створення медіапроектів), «Методика викладання медіаграмотності») і вибіркового («Практик. курс ділової іноз. мови», «Академічне мовлення», інші). За показником «рівень практичності, цілісності та міждисциплінарності предметів, які вивчає» 46,2% оцінили його на 5 балів із 5 і стільки ж – на 4 бали, що свідчить про високий рівень задоволеності. ЕГ зауважила, однак, домінування у навчальному плані лаборат. занять без чіткого регламентування їх метод. рекомендаціями. Практичні навички формуються також завдяки неформальній освіті здобувачів, що засвідчено відповідними сертифікатами – зокрема у межах проєкту «Сприяння етнічній толерантності в Закарпатті шляхом запуску мультимед. платформи» (2018-2019 рр.) (О. Богославська, О. Брайлян, Я. Бурдун, інші).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Спілкування ЕГ зі стейкхолдерами програми, потенційними роботодавцями які залучаються до процесу її удосконалення й реалізації переконало, що нині сформованість м'яких, соціальних, універсальних навичок актуалізується як ніколи. Стейкхолдер О Уманський (радіо «Єден») вказував на необхідність психологічної стійкості й розуміння дедалей, сприйняття конструктивної критики («щоб роботодавцю не доводилося під час практики працювати «психологом» молодого журналіста»), З.Кулін, Т.Вашергелі відзначали важливість комунікативних навичок, вміння писати грамотно, логічно й послідовно формувати думки. Програма передбачає формування критичного мислення (ЗК01), уміння працювати в колективі, виконувати функції лідера, менеджерських навичок, дисциплінованість, уміння планувати власну і командну роботу (ЗК07); здатність організовувати, координувати роботу творчого колективу, гармонізувати власні завдання з груповими (СК10); здатність виробляти стратегію, планувати проєктноінноваційну діяльність, виокремлювати найбільш складні завдання, пропонувати шляхи вирішення, алгоритм дій, уміння спрогнозувати результат та його вплив на соціум, постійно самовдосконалюватися (СК13). Для формування таких навичок, як встановила ЕГ через вивчення документів на сайті кафедри й факультету, наданих за запитами додаткових матеріалів та у процесі роботи фокус-груп, задіюються різні інструментами: 1) матеріал і завдання НД (насамперед «Філософія масової комунік.», «Управління медіапроєктами», «Засади медіаосвіти», «Теорія соц. управління»); 2) участь у неформальній освіті, що особливо відзначали і здобувачі ОПП, і випускники, які її практикують і досі на основі сформованої потреби до постійного самовдосконалення (А.Курта, випускниця 2017 р.); 3) науково-дослідн. діяльність – підготовка і захист наукових проєктів, що отримували високу оцінку, зокрема, на Всеукр. конкурсах наук. робіт з журн. (О.Богославська, 2021 р.), участь у наук. конф.; 4) участь у роботі органів студ. самоврядув. (В.Кенідра) і вченої ради філолог. фак-ту. У процесі опитування здобувачів-магістрів кафедрою у 2020-2021 н.р. 66,7% відповіли, що викладацький склад кафедри заохочував їх отримувати додаткові практичні знання та навички в позанавчальний час, 27,8% – відповіли «частково». ЕГ отримала доступ до сертифікатів і дипломів здобувачів на Google-диску, які засвідчили їхній інтерес до такого формату отримання знань і розвитку soft skills. Правда, варто визнати, що складно диференціювати досягнення здобувачів за рівнями підготовки (бакалавр. і магістерськ.), як і механізм та факти визнання результатів участі здобувачів в заходах неформальн. освіти (яка к-ть балів і в яких ОК зараховувалася). Практикують участь у неформ. заходах і НПП кафедри, що, безумовно, сприятиме формуванню актуальних у сучасних умовах надпрофесійних навичок з урахуванням тенденцій розвитку медіасфери.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Освітній стандарт для другого (магістерського) рівня з журналістики відсутній. Однак ОПП повною мірою відповідає дескрипторам Національної рамки кваліфікацій, що засвідчив аналіз ОПП, РП НД, а зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності Об1 «Журналістики».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчальних планів, РП НД підтвердив, що навантаження ОК й ВК формується з аудит. годин (лекційних, практ., лаборат. занять), СРС, індивід. роботи під керівництвом викладача (для організації практик), контр. заходів (екзаменів, заліків), обсяг яких вимірюється кредитами. Тижневе (20/18 акад. год.) й семестрове навантаження (18/12 тижнів) здобувачів є оптимальним Співвідношення обсягів часу на опанування НД визначалося з орієнтуванням на норми Міністерства освіти і науки України, положення УжНУ «Про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» <http://surl.li/uvcv>. За ОПП створений оптимальний режим зайнятості здобувачів з можливостями для самостійної творчої й дослідн. роботи та виконання індивід. завдань. Здобувачі за ОПП підтвердили помірність навантаження, збалансованість навч. плану. Обсяг кожного з ОК є достатнім для засвоєння матеріалу, формування ПРН, співвідношення аудит. занять, самост. й індивід. роботи становить 23/46/31, що, на думку ЕГ, є цілком прийнятним. У результаті анкетування здобувачів ОПП задоволеність обсягом часу на засвоєння навч. матеріалу з дисциплін, самостійної роботи та підготовки до практ./лаборат. продемонструвало майже 70%, у 23% були претензії до цього показника. Проте не зовсім чітко регламентований механізм і форми контролю за організацією самост. роботи (<http://surl.li/ahlla>, с.27). ЕГ звернула увагу на такі особливості розподілу бюджету часу за ОП, як домінування лаборат. занять (10% від загального обсягу) – попри відсутність детального регламентування цієї форми занять методрекомендаціями – та відсутність семінарських занять, що, очевидно, не зовсім виправдано для магістерської ОП. Адже ОП передбачено ЗК01 (здатність до критичного мислення, поглибленого наук. аналізу реалій масової комунікації, формулювання умовиводів із прогност. метою), ЗК02 (на основі системних знань предметної галузі, вільного володіння фаховим терміноапаратом, вільна орієнтація в новітніх теоріях, концепціях, гіпотезах, здатність до їх філософської інтерпретації), що потребують обґрунтування позиції, навичок узагальнення і презентування результатів аналізу теорет. матеріалу, ведення дискусії тощо, на що й спрямовані семінари. Обсяг кожного з ОК, як переконалася ЕГ, забезпечує засвоєння матеріалу, формування ПРН, що засвідчено й результатами контр. заходів. У процесі опитування здобувачів щодо рівня компетенцій, здобутих ними під час навчання за ОП, 30,8 % оцінили його як «дуже високий», 61,5% - як «високий» (4 бали з п'яти), лише 7,7 – поставили 3 бали з 5, що свідчить загалом про задоволеність здобувачів досягненням програмних результатів навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/35478>). Здобувачі загалом задоволені організацією навчання в дистанційному режимі з використанням платформ Google Meet, ліцензованої разом із іншими сервісами Google в

ДВНЗ «УжНУ», Moodle, Дискурс.інфо. Наповненість цих платформ навчально-метод. матеріалами демонстрували ЕГ доц. В.В. Шаркань, доц. Є.О. Соломін.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна освіта за цією освітньою програмою поки що не впроваджена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Постійна системна робота НПП кафедри над змістом ОП, перегляд і доповнення переліку ВК, що сприяє відповідності ОП сучасному рівню й тенденціям розвитку медіасфери. 2. Активна участь НПП у заходах з підвищення професійної й наукової кваліфікації, практикування неформальної освіти НПП і здобувачів, що сприяє оновленню системи інноваційних методів викладання й навчання, актуалізацію змісту НД. 3. Забезпечення доступності навчально-методичних матеріалів за ОП на сайті ЗВО, у репозитарії УжНУ, на платформах Moodle, Дискурс.інфо. 4. Належна організація різних видів практика, супроводжуваних якісним методичним комплексом, що забезпечує підготовку здобувачів магістерського рівня до практичної (журналістської) й дослідницької (викладацької) діяльності. 5. Широке коло стейкхолдерів і достатня кількість баз практики (як в ЗВО (Media Vista, Прес-центр, газета «Погляд»), так і в ЗМІ), підкріплених актуальними договорами й угодами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Частина освітніх компонентів, які потенційно можуть формувати ПРН для роботи за фахом, знаходяться у вибіркового блоці навчального плану, рекомендуємо «Аналітичну журналістику», «Медіаправо (у т.ч. авторське)», перенести у нормативний, доцільно розширити перелік ВК. 2. Програма здається незбалансованою щодо співвідношення кількості дисциплін, спрямованих на формування практичних журналістських навичок і навичок викладацької діяльності – з домінуванням останніх. ЕГ рекомендовано збільшити кількість практико орієнтованих журналістських дисциплін, зокрема і з урахуванням очікувань вступників на ОП через перехресний вступ, без бакалаврської журналістської освіти (наприклад, «Радіовиробництво», «SMM», інших). 3. Домінування лабораторних занять без чіткого методичного супроводження і відсутність семінарських занять.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма «Журналістика» повною мірою відповідає критерію 2 за рівнем В. Експертна група дійшла цього висновку, зважаючи на сильні сторони і позитивні практики ОПП, а зауваження мають рекомендаційний характер, утім, їх усунення сприятиме посиленню освітньої програми, ще більше наблизить її до очікувань здобувачів та інших стейкхолдерів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до магістратури за освітньою програмою з журналістики чіткі, зрозуміло прописані, доступні для ознайомлення у відповідному розділі сайту <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules> та в розділі Інфо-центру УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/295>). Усі абітурієнти, які мають освітній рівень бакалавра, а також ОКР спеціаліста чи ступінь магістра з іншої спеціальності, мають однакові можливості для вступу. Не виявлено дискримінаційних ознак, які б унеможливили вступ до магістратури на ОПП з журналістики. Інтерфейс розділу вступної кампанії на сайті Інфо-центру УжНУ зручний для пошуку, має необхідні абітурієнтові матеріали.

Інформація щодо вступної кампанії актуальна, вичерпна, корисна для абітурієнтів. Під час зустрічей зі студентами магістратури члени ЕГ переконалися, що вступна кампанія була нескладною, вступні іспити для кожного із присутніх студентів, випускників бакалаврату журналістики та інших спеціальностей (зокрема, історії) були індивідуально більшою чи меншою мірою складними, але вимоги зрозумілими і завдання нескладними.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У правилах прийому на навчання в магістратурі за акредитованою ОПП враховано особливості цієї освітньої програми, зокрема прийом абітурієнтів здійснюється за умов наявності освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр журналістики» та результатами складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови та єдиного фахового вступного випробування. Зміст фахового тестування передбачає знання з історії української та зарубіжної журналістики, основ журналістичнознавчих досліджень, теорії і практики журналістської творчості, теорії масової комунікації, знання теорії тексту, стилістики сучасної української мови, культури мовлення та літературного редагування. Зазначимо, що тестові завдання укладали науково-педагогічні працівники кафедри журналістики, а допомогти якісно підготуватися до вступного випробування може виданий посібник «Магістратура з журналістики: навчально-методичний посібник для вступних випробувань» (Ужгород: Бреза, 2014. 256 с.). В ході зустрічей із фокус-групами, ЕГ довідалася, що тестові завдання щороку оновлюються і зміст програми систематично переглядають її розробники. Попри ґрунтовну програму, наявність опублікованого посібника щодо підготовки до вступу на магістратуру, програма фахового вступного випробування є дещо переобтяженою значною кількістю тем і питань, які свідчать про її теоретичне та історико-журналістське спрямування, надто конкретизовані теми, підготовка яких вимагатиме багато часу від потенційних вступників.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Університет має розроблені та оприлюднені правила щодо зарахування результатів навчання в інших закладах освіти, а також неформальної освіти. Розроблене Положення про академічну мобільність студентів (<https://bit.ly/3ufzH8Q>) передбачає зарахування результатів навчання студентів у закладах, з якими укладено партнерські угоди. Правила визнання та зарахування результатів академічної мобільності зрозумілі, чітко прописані, відповідають Лісабонській Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні, а угоди про партнерство дозволяють широкий вибір ЗВО та ОПП і студенти ознайомлені з такими можливостями, проте широкій практиці щодо академічної мобільності серед здобувачів магістратури на акредитованій освітньо-професійній програмі експертна група не виявила. ЗВО пояснює такий стан справ, крім іншого, і пандемійною ситуацією останніх півтора року. Проте розвиток дистанційної освіти останнього часу розширив можливості такої освіти, тож їх варто використовувати на ООП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У відповідних розділах сайту УжНУ кожен магістрант може ознайомитися положеннями щодо зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувачі ОПП поінформовані про такі можливості через офіційні документи, зокрема Положенням про порядок визнання в університеті результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (<https://bit.ly/3igumgF>). ЗВО наводить приклад магістрантки Ольги Богославської, якій, зокрема, зараховано результати неформальної та інформальної освіти, як-от тренінги, майстеркласи та круглі столи в межах проекту «Сприяння етнічній толерантності в Закарпатті шляхом запуску мультимедійної платформи» (2 кредити ЄКТС). Варто також активніше інформувати студентів, розповідати їм про переваги та можливості неформального навчання, організувати студентські обговорення й обмін досвідом не лише в межах бакалаврату, але й на магістерській ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивні практики: наявність друкованого посібника щодо підготовки до фахового вступного випробування зі спеціальності; чітка й доступна інформація щодо освітньої програми з журналістики для магістрів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: у профорієнтаційній та промоційній та кампанії ОПП немає індивідуальної програми, зорієнтованої саме на потенційних магістрів журналістики, а програма вступного випробування більше нагадує кваліфікаційний іспит на бакалавраті й може відлякувати абітурієнтів кількістю охопленого матеріалу, який потрібно підготувати при вступі. Рекомендації: приділяти більше уваги профорієнтаційній та іміджевій роботі щодо навчання на магістратурі з журналістики, щоб збільшити кількість магістрантів, що навчаються на спеціальності; активніше проводити бесіди з випускниками бакалаврату щодо можливого навчання на магістратурі та заохочувати випускників інших спеціальностей до навчання на магістратурі з журналістики; заохочувати здобувачів до неформальної освіти та ширше застосовувати практику академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом ОПП відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони є незначними і не впливають на досягнення цілей програми, їх варто застосувати для удосконалення освітньої програми.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами аналізу навчально-метод. документації, під час онлайн-спілкування з фокус-групами, ЕГ констатує, що форми та методи навчання й викладання, використовувані за ОПП, є сучасними, ефективними, сприяють досягненню ПРН за ОК. Відповідно до специфіки ОПП, більшість з них має теоретико-методичний характер, забезпечує формування професійних навичок, навичок викладання, враховує потреби здобувачів. Адже, як переконалася ЕГ, дехто зі студентів планує пов'язати майбутнє з викладанням. НПП кафедри, маючи журн. досвід (члени НСЖУ) залучають здобувачів до творчих проєктів: роботи в редакції газети «Погляд», у навч. телерадіостудії та мультимедійній студії «Media Vista». НПП кафедри впроваджують методи й освітні практики за результатами підвищення кваліфікації й стажувань, зокрема міжнародних: О.Барчан пройшла тренінг «Медіаграмотність: практ. навички», що сприяв застосуванню технологій модерації, фасилітації, супервізії; Ю.Бідзіля, Є.Соломін з 01.12.2019 до 23.12.2020 проходили міжнародне стажування на базі науково-дослідн. установи «СНМ – Музей української культури» (м.Свидник, Словацька Республіка), досліджуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології; простежується системне цілеспрямоване удосконалення знань у напрямі медіаправа доц. Шарканем В.В.: дист. курс з авторського права (за підтримки Уряду Швеції, 2018 р.); дист. курс з медіаправа; курс «Доступ до публічної інформації» (за підтримки Швеції, 2018 р.). Така активність засвідчена й іншими НПП, що відображ. у виборі методів і інструментів організації освітн. процесу. З курсу «Теорія та історія соц. комунікацій» практикуються професійно-орієнтовані ділові ігри, творчі завдання, пошук і дослідження тощо; у курсі «Методика викладання медіаграмотності» - навчальні дискусії, проблемні ситуації, ділові ігри; «Управління медіапроєктами» передбачає створення й презентацію індивідуального чи групового медіапроєкту. Використовуються й елементи наукового пошуку, що робить результати магістерського дослідження більш переконливим: з курсу «Теорія та історія соц. комунікацій» - написання та друк наукової статті (наукового есе). Практичні заняття з ОК «Управління медіапроєктами», «Аналітична журналістика» проводяться, зокрема, й у редакції газети «Погляд. Практикуються екскурсії в місцеві ЗМІ. Гарант і НПП сприяють участі здобувачів в онлайн-дискусіях і обговореннях з медійної проблематики (н-д, «Ділова та фінансова журн.»), організована Комісією з журн. етики 14.09.2021). Для оновлення змісту ОК використовуються й матеріали дисертацій (15.04.2021 Толочко Н.В. захистила канд. дисерт. зі спец. 27.00.01 – «Теорія та історія соц. ком.»). Аналіз ЕГ результатів опитування здобувачів, випускників, стейкхолдерів також підтвердив факт оновлення НПП змісту ОК за ОПП. Опитування здобувачів з використанням Google-форм, результати яких передані ЕГ гарантом, засвідчує, що більшість із них задоволена методами викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасники освітнього процесу отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів на першому занятті з предмета, а також у форматі робочої програми НД – обов'язкових і вибіркових, розміщених на сайті кафедри <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/35541> . Належний рівень поінформованості засвідчується й іншими

джерелами: 46,2% здобувачів за результатами анонімного опитування, наданого ЕГ гарантом за запитом, підтвердили, що завжди своєчасно отримували інформацію про форми та кількість контрольних заходів, а також критерії їх оцінювання; 46,2% дала відповідь «як правило, своєчасно – на початку вивчення дисципліни», 7,7% відповіли – «дуже рідко». Переважна більшість учасників опитування підтвердила зрозумілість правил проведення контрольних заходів (61,5%), «швидше так, ніж ні» - відповіли 38,5% респондентів. Здобувачі давали оцінку й об'єктивності та справедливості методів, критеріїв і шкали оцінювання результатів навчання – негативну оцінку дали лише 7,7%. Здобувачі задоволені кількістю інформації про освітню програму на сайті УжНУ (76,9%). У спілкуванні з ЕГ здобувачі підтвердили прозорість та зрозумілість цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, форм контрольних заходів. ЕГ переконалась також, що РП НД не є переважаною (обсягом 9-14 с.), містить необхідну для здобувачів інформацію. Також завжди вони можуть проконсультуватися з викладачами на кафедрі. Хоча ЕГ погоджується, що в окремих здобувачів можуть виникати сумніви щодо коректності критеріїв оцінювання через практикування усних іспитів і заліків з НД. У РП не виписані чітко правила поведінки на заняттях, вибудовування взаємин з викладачем та іншими здобувачами, вимоги щодо академічної доброчесності тощо, як зараз практикуються ЗВО – у форматі РП чи силабуса. НПП кафедри підтвердили, що розпочали роботу над оптимізуванням подачі такої інформації у форматі силабусів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ пересвідчилася, що ОПП забезпечує поєднання навчальної й пошукової, дослідницької діяльності – і в процесі вивчення окремих ОК (які значною мірою носять теоретичний, узагальнювальний, інтегрований характер), і в процесі написання кваліфікаційної магістерської роботи. У Методичних рекомендаціях до виконання дипломної роботи магістра для студентів відділення журналістики Ужгородського національного університету (Авт. кол.: Бідзіля Ю.М., Соломін Є.О., Шаповалова Г.В., Шаркань В.В., Шебештян Я.М. Ужгород, 2021. 64 с.) окреслено найважливіші аспекти, що стосуються наукової діяльності студента магістратури, зокрема методики журналістикознавчих досліджень, обов'язків наукового керівника та здобувача, вимоги до виконання дипломної роботи, апробації, захисту тощо. Темарій магістерських робіт, як вказують автори на с. 4, формується на підставі дослідницьких уподобань та пріоритетів молодих науковців. Результати магістерської роботи студентами оприлюднюються поетапно під час її виконання та на заверш. етапі. Здобувач презентує свої спостереження на наукових семінарах відділення журналістики УжНУ, студентських конф., у тому числі й університетських, всеукр. та міжн., що формує навички наукового аргументування, ведення наукового діалогу й дискусії. Магістранти мають можливість друку публікацій – як в наукових збірниках Ун-ту <http://surl.li/ahrpc>, так і в фахових виданнях – зокрема, разом зі своїми науковими керівниками. До захисту кваліфікаційної роботи магістра подається також автореферат – у повноформатному обсязі як для дисертації на здобуття наукового ступеня канд. наук, що членам ЕГ здалося обтяжливим для здобувачів. Як поінформували магістранти ОПП – випускники бакалаврату за іншими спеціальностями УжНУ, друкування авторефератів на інших ОП відсутнє. І здобувачі, і НПП висловлювали прикрість через неможливість готувати магістерське дослідження у вигляді творчого проекту, що здалося ЕГ дещо несподіваним і було запропоновано переглянути підходи до його формату. Адже відповідно до ОП, кваліфікаційна робота «спрямована на розв'язання спеціалізованого завдання та/або практичної проблеми в галузі журналістики, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій», тобто цілком можливий формат творчого проекту як результату наукового його осмислення. Тексти магістерських робіт 2020 р. і їхні автореферати розміщені на сторінці кафедри на сайті УжНУ <http://surl.li/ahzih>. На прохання ЕГ, була надана довідка про результати перевірки магістерських робіт на наявність плагіату. Здобувачі, представники ОСС підтвердили системну практику перевірки кваліфікаційних досліджень на плагіат, чітко описують процедуру. Здобувачка ОПП О.Богославська 2021 р. стала переможцем Всеукр. конкурсу студ. наук. робіт з журналістики. Системності залучення до дослідницької діяльності сприяє активність гаранта ОПП, НПП кафедри.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ встановила, що відповідальні за зміст, перегляд і удосконалення ОПП забезпечують її реалізацію з урахуванням наукових досліджень і розвитку медіагалузі. У ЗВО напрацьовані нормативні документи які регламентують цей напрям: «Положення про систему внутрішн. забезпеч. якості освіти ДВНЗ «УжНУ», «Положення про моніторинг якості освітн. проц. у ДВНЗ «УжНУ», Положення про порядок розроблення, моніторинг та період. перегляд ОПП в ДВНЗ «УжНУ» <http://surl.li/ahmfz>. У ЗВО практикується низка способів моніторингу. Усі вони використовуються й за ОП «Журналістика». Цим Положенням не передбачена обов'язковість перегляду ОП з чіткою періодичністю, однак визначається, що може щорічно оновлюватися будь-який її елемент, крім цілей (мети) і ПРН (с.17). Очевидно, саме тому на сайті відсутні попередні редакції ОПП й проект ОП, над яким робоча група вже працює. Гарантом ОПП проводиться робота у цьому напрямі із залученням НПП кафедри, академічної спільноти, стейкхолдерів. Це відображено у протоколах засідання кафедри (витяг з прот. №7 від №7 від 13.02.2020). Окремих засідань робочої групи з перегляду ОП, як уточнила ЕГ, не відбувається. НПП фактично постійно оновлюють зміст ОК (Бідзіля – «Методика викладання медіаграмотності», «Історія теорія соціальних комунікацій»; Соломін Є. – «Філософія масової комунікації»; за результатами власних наукових досліджень, що відображаються у наукових публікаціях, зокрема і в виданнях, що індексуються в SCOPUS (Бідзіля Ю., Соломін Є., Шебештян Я.). У ЗВО фінансово стимулюється публікаційна активність – на основі Положення про преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, опубліковані в виданнях, які індексуються в БД Scopus та/або WoS ДВНЗ "УжНУ" <http://surl.li/ahzih>. На зміст ОК, вибір методів викладання впливають результати участі в неформальній освіті – ЕГ

був наданий доступ до сертифікатів НПП кафедри щодо участі у заходах, що релевантні їхнім предметам. Стажування й підвищення кваліфікації, у тому числі й закордонні (у США, Швеції, Великобританії, Польщі, Словаччині), також спонукають до перегляду ОК. НПП кафедри послідовно були учасниками міжнародних проєктів, організованих Посольством США в Україні; потужного міжнародного проєкту Erasmus+ KA2 DESTIN (2018-2021 рр., триває), який помітно активізував роботу над ОП і сприяв її суттєвому оновленню й удосконаленню. НПП працюють і над підвищенням свого наукового рівня – у форматі захисту дисертацій (15.04.2021 Толочко Н.В., канд. дисерт. зі спец. 27.00.01 – «Теорія та історія соц. комунікацій»). Вияскравлюються професійні акценти змісту ОК, ВК і за результатами участі НПП у науково-практ. конф., семінарах – як щорічно організованих в ЗВО, так і в провідних вишах України; на основі практичного досвіду й участі в проф. об'єднаннях: 6 НПП кафедри – члени НСЖУ (Ю. Бідзіля, Є. Соломін, О. Барчан, В.Завадяк, Н.Толочко, В.Путрашик), Ю.Бідзіля – член Комісії із журналістської етики.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтеграцію у міжнародний освітній та науковий простір задекларовано у Стратегії інтернаціоналізації ДВНЗ «УжНУ» від 07.06.2019. Формати й можливості участі здобувачів конкретизовані Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ». НПП кафедри журналістики достатньо активно й системно долучаються до розвитку напряму, що вже висвітлювалося у попередніх пунктах. Викладачі проходять міжнародні стажування: гарант Ю.Бідзіля, в.о. завідувача кафедри Є.Соломін з 01.12.2019 до 23.12.2020 проходили міжнародне очно-заочне стажування на базі науково-дослідної установи «СНМ – Музей української культури» (м.Свидник, Словацька Республіка), досліджуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології, комунікацію в контексті діалогу культур; відповідні сертифікати за результатами участі в аналогічних заходах були продемонстровані й іншими НПП кафедри, що забезпечує належну інформованість здобувачів про світові наукові здобутки у цих сферах знання й практичної діяльності, долучення магістрів до наукового й інноваційного пошуку. НПП і здобувачі вищої освіти беруть участь у міжнародних науково-практ. конференціях і конкурсах, що було підтверджено ЕГ сертифікатами й дипломами. Публікаційна активність викладачів ОПП у рецензованих зарубіжних виданнях підтримується доступом науковців УжНУ до міжнародних наукових ресурсів і баз даних. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з можливостями академічної мобільності, однак не скористалися такою можливістю, називаючи комплекс причин: зайнятість на роботі; стислий термін навчання; карантинні обмеження; достатність ресурсів для саморозвитку в УжНУ. Очевидно, напрям потребує більш інтенсивного інформування й заохочення у різних формах, залучення до цієї діяльності ОСС, ширших пропозицій участі в академічній мобільності дистанційно, з використанням онлайн-інструментів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1.Оновлення змісту ОПП належним чином регламентовано університетськими положеннями, які передбачають різні способи моніторингу (анкетування, опитування, моніторинг РН, оцінювання ОПП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх послуг, зворотний зв'язок зі стейкхолдерами), що практикуються за ОПП. Результатом є широке коло зацікавлених практиків, готових долучатися до удосконалення ОПП. Патріотами ОПП, що вболівають за її майбутню є випускники, виявляють зацікавлення до удосконалення й здобувачі. 2.НПП оновлюється зміст ОПП, окремих ОК за результатами науково-дослідницької діяльності й академічної, зокрема й міжнародної, мобільності. Методи навчання й викладання є сучасними, інноваційними, релевантними цілям і завданням ОК, що в підсумку забезпечує досягнення цілей ОПП, ПРН. 3.Інформація про цілі, зміст ОК і ВК, очікувані результати навчання до всіх учасників освітнього процесу доводиться своєчасно, з використанням різних засобів і каналів інформування, доступна на сторінці кафедри на сайті ЗВО, на платформі дистанційного навчання Moodle, на Дискурс.інфо. 4.В освітньому процесі системно використовуються дослідницькі методи – у розрізі ОК, під час виконання магістерського дослідження, у процесі науково-дослідницької й інших видів практики, завдяки участі в науково-практ. конференціях, у тому числі й міжнародних, у конкурсах наук. робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1.Зміст ОПП потребує подальшого удосконалення, досягнення збалансованості змістових блоків, усунення перекосу в бік педагогічно-методичної підготовки. Бажаним є підсилення журналістського блоку, орієнтованого на формування практичних професійних навичок (зокрема й з огляду на можливість перехресного вступу на спеціальність випускників інших спеціальностей). Важливим є доповнення ОП ОК, які формують навички з використання сучасних медіатрендів і медіаінструментів, орієнтованих на підготовку випускника до роботи в умовах мультимедійної журналістики. 2. Потребує нових, більш активних (інтерактивних) форм процес презентування вибіркового дисциплін, розширення їхнього переліку, що зробить ОПП більш привабливою для випускників інших спеціальностей. 3. Необхідна роз'яснювально-організаційна робота щодо академічної мобільності здобувачів – як внутрішньої, так і міжнародної, зокрема і в дистанційному режимі, з використанням онлайн-форматів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Значних недоліків не встановлено. ОПП та освітня діяльність відповідають вимогам критерію 4. НПП здійснює цілеспрямовану діяльність щодо удосконалення ОПП, зокрема й завдяки участі в міжнародних освітніх проєктах і програмах, демонструючи розуміння проблем і стратегію розвитку магістерського проєкту.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

На освітній програмі з журналістики оцінювання результатів навчання здобувачів магістратури здійснюється за модульно-рейтинговою системою і регламентується низкою положень про організацію освітнього процесу, проведення підсумкового контролю та атестації здобувачів, що мають на меті забезпечити об'єктивне та прозоре оцінювання здобувачів зі зрозумілими критеріями оцінювання. При спілкуванні зі здобувачами та ознайомленні з документами, експертна група переконалася в дотриманні об'єктивності при оцінюванні результатів навчання, вчасному ознайомленні з системою оцінювання кожної дисципліни, практики чи кваліфікаційної роботи. Критерії оцінювання є чіткими, прописаними в робочих програмах, відповідають сучасній системі оцінювання знань студентів, є прозорими, створюють однакові можливості для кожного студента і дають змогу викладачам об'єктивно оцінити результати навчання на поточному й підсумковому контролі. Навчальні групи є малокомплектними, тож студенти магістратури мають достатньо часу для представлення результатів навчання в межах аудиторних занять.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарту з цієї спеціальності для магістратури поки немає. Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам сучасної системи освіти на освітньому рівні магістра – студенти виконують кваліфікаційну магістерську роботу, яка відповідає спеціальності та освітній програмі з журналістики і передбачає самостійне наукове дослідження із медійної проблематики. Вимоги до магістерських робіт оприлюднені на сайті університету (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspxui/handle/lib/36357>), відповідно до цих вимог здобувач виконує наукове дослідження, яке супроводжується авторефератом. Усі роботи проходять незалежне рецензування. Захист магістерської роботи відбувається публічно, у присутності екзаменаційної комісії, а з роботами минулих років можна ознайомитися в репозитарії. Виконання магістерських робіт дозволяє перевірити рівень загальних та спеціальних компетентностей з фаху та уміння їх застосовувати на практиці.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Контрольні заходи в університеті прописані в положеннях про організацію навчального процесу, чітко та зрозуміло регламентують оцінювання результатів навчання, передбачають принципи прозорості, об'єктивності, систематичності та єдності вимог щодо оцінювання результатів навчання студентів. Здобувачі освітніх послуг ознайомлені з правилами контролю, засвідчують об'єктивність та неупередженість екзаменаторів, відверто розповідають про реакцію адміністрації ЗВО у випадках конфліктних ситуацій на інших факультетах, поінформовані про способи врегулювання конфліктів інтересів, активно залучають студентські органи самоврядування до обговорення цього питання в університеті. На ОПП з журналістики конфліктних ситуацій щодо оцінювання магістрів не було виявлено. Викладачі та магістранти ознайомлені з Положенням про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів (<https://bit.ly/zigumgF>). Захист магістерських робіт відбувається публічно із залученням незалежних експертів, а також об'єктивного незалежного рецензування магістерських робіт. В університеті систематично відбуваються опитування учасників освітнього процесу, в тому числі й щодо об'єктивності оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

На спеціальності «Журналістика» УжНУ визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, вони є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти, пропагуються і на бакалавраті, і на магістратурі, і серед професорсько-викладацького складу, тому магістранти акредитованої освітньої програми ознайомлені із політикою академічної доброчесності від перших курсів навчання в університеті і продовжують дотримуватися на магістратурі, уже будучи обізнаними щодо правил та вимог, пропагуючи серед молодших курсів. В доступі на сайті УжНУ представлено Положення про академічну доброчесність (<https://bit.ly/3kOiDrx>), а також етичний кодекс (<https://bit.ly/3ui11HA>), які прописують ключові засади дотримання стандартів академічної доброчесності, її популяризацію. Також в університеті функціонує Комісія з питань академічної доброчесності та етики, метою якої є забезпечувати дотримання морально-етичних та правових норм університеті. Дотримуються правил академічної доброчесності найбільш суворо при виконанні магістерських робіт. У методичних рекомендаціях передбачено перевірку на плагіат кожної роботи за місяць до захисту. У розмові зі студентами та випускниками ЕГ з'ясувала, що студенти добре знають про дотримання академічної доброчесності, процедуру перегляду робіт у разі виявлення плагіату та санкції за її порушення. Прикладів недотримання академічної доброчесності чи виявлення плагіату на акредитованій ОПП не виявлено. На запит голови ЕГ Наталії Зикун надано довідку, у якій зазначено інформацію про перевірку засобами антиплагіатних програм («Антиплагіат», 2019 р.) дипломні роботи магістрів-заочників, із зазначенням у кожній роботі відсотків авторського тексту та запозичень із рішенням щодо допуску роботи до захисту. Загальноприйнятою системою перевірки на плагіат зараз у ЗВО і на факультеті є «Strikeplagiarism».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Університет забезпечує здобувачів доступною інформацією про контрольні заходи усіх форм навчання, критеріями оцінювання та процедурою оскарження оцінок. В репозитарії факультету розміщено методичні рекомендації, які допомагають студентам у підготовці до контрольних заходів. На спеціальності проводиться опитування студентів щодо вирішення конфліктних ситуацій, проводиться інформування студентів про академічну доброчесність. Магістранти добре обізнані з політикою щодо академічної доброчесності, дотримуються її в навчальному процесі і при написанні наукових статей та магістерської роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендації: пропонуємо замінити автореферат магістерської роботи, який виконує здобувач магістерського ступеня, на реферат в межах магістерської роботи, адже акредитована програма, по-перше, не є освітньо-науковою, по-друге, сучасна практика магістерських досліджень не потребує оприлюднення авторефератів, та й самі магістерські роботи доступні для ознайомлення в репозитарії ЗВО. Поспілкувавшись із магістрантами та вивчивши досвід бакалаврських кваліфікаційних робіт цієї кафедри і магістерських робіт інших ЗВО, експертна група рекомендує урізноманітнити види й форми кваліфікаційних робіт випускників магістратури, включивши творчу та практичну складову, а не лише наукову аналітичну.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в цілому відповідає критерію, вагомих недоліків не виявлено, пропонувані рекомендації ЕГ можна легко впровадити в ОПП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікації науково-педагогічних працівників УжНУ, які залучені до реалізації ОП, забезпечують досягнення програмних цілей та програмних результатів навчання. Інформація, яку надав університет, засвідчує відповідність базової освіти НПП, наукових ступенів та вчених звань, тематики й змісту публікацій до акредитованої ОПП. Викладачі, які забезпечують ОПП, мають значний професійний досвід, хоча у відомостях самоаналізу не можна побачити зазначеного стажу, з іншої інформації, доступної про науково-педагогічний склад, бачимо, що він є достатнім для підготовки фахівців-магістрів. Усі викладачі з науковими ступенями, двоє з них — доктори наук — із соц. комунікацій і філологічних наук. Фахові дисципліни забезпечують викладачі кафедри (д-р наук із соц. комунікац. проф. Ю. М. Бідзіля, канд. наук із соц. комунікац. Є. О. Соломін, канд. філол. наук Г. В. Шаповалова, канд. наук із соц. комунікац. Н. В. Толочко). Викладачі за ОПП мають публікації, що відповідають фаховим ОК, а також є членами професійних об'єднань, як-от, НСЖУ, ГО сприяння розвитку журналістської освіти «Медіа перспективи», Комісії з журналістської етики, ГО «Науково-методична комісія з журналістики», редколегії мультимедійної платформи «Media Vista» та ін. На зустрічах із фокус-групами не зафіксовано скарг чи зауваг стейкхолдерів чи здобувачів щодо якості освітніх послуг, які надають викладачі на акредитованій ОПП, навпаки, підкреслювали добру практичну підготовку та орієнтування на аналітичну наукову підготовку магістрів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурс на заміщення вакантних посад на кафедрі журналістики і в ЗВО загалом відбувається відповідно до затверджених процедур конкурсного добору викладачів (<https://bit.ly/3zR9rqi>). Зазвичай контракт з викладачем укладається на п'ять років, проте його тривалість залежить безпосередньо від професійного рівня науково-педагогічного працівника, таким чином відбувається і стимулювання викладачів до ефективнішої діяльності, і добір кращих науково-педагогічних кадрів. Враховується також думка студентів через опитування, які систематично проводяться в університеті загалом та на спеціальності зокрема. У ході спілкування з викладачами кафедри ЕК переконалася, що процедура для викладачів та претендентів на посади викладачів є зрозумілою, прозорою, справедливою. Під час зустрічей ЕГ з викладачами не було зафіксовано скарг стосовно прозорості процедури конкурсного добору. Працівники кадрової служби (І.В.Фалач) запевнили у прозорості процедури й об'єктивності конкурсного відбору. Подати свою кандидатуру на конкурс може будь-який фахівець, який відповідає вимогам до кандидата на посаду, інформацію про вакансії ЗВО оприлюднює публічно. Випадків подання кількох кандидатур на одну вакантну посаду серед викладачів акредитованої ОПП не було. В університеті розроблено критерії та індикатори оцінювання науково-педагогічних працівників з метою рейтингування та визначення кращих (<https://bit.ly/2Y5wtoI>). Для професорсько-викладацького складу вони є зрозумілими й об'єктивними.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра журналістики активно залучає роботодавців до забезпечення освітньо-професійної програми. Зокрема на зустрічі зі стейкхолдерами члени ЕГ могли плідно поспілкуватися з багатьма роботодавцями й керівниками практик бакалаврської та магістерської програм, які бачать переваги й конкурентоздатність журналістів УжНУ та готові до спільних дій щодо вдосконалення ОПП. Серед таких були, зокрема, знані журналісти Андрій Куликов та Тетяна Вашаргелі. При зустрічі з стейкхолдерами та під час спілкування з розробниками програм з'ясовано, що під час оновлення та перегляду змісту ОПП враховується думка роботодавців. ЕГ радить активніше залучати стейкхолдерів до покращення змісту ОПП, зробити ці обговорення систематичними й публічними.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Випускова кафедра журналістики у своєму науково-педагогічному складі має викладачів-практиків, які залучені до викладання на магістратурі, проте є потреба залучати також роботодавців для підвищення практичних навичок випускників та покращення ОПП. Маючи широкі контакти з галуззю, викладачі кафедри організують із практиками тренінги та інші види навчальних занять і професійного спілкування (зокрема, серед запрошених були Тетяна Вашаргелі, Андрій Куликов, Тетяна Лебедева, Наталія Габор, Олена Ткаченко, Евеліна Гурницька, Олексій Погорелов та ін.). Такі зустрічі зокрема відбувалися в межах проєкту «DESTIN. Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism», який має на меті вдосконалення бакалаврських та магістерських програм з журналістики, а отже запрошення до співпраці майбутніх роботодавців, стейкхолдерів, керівників баз практики, що є дієвим засобом залучення до вдосконалення програм і демонстрації студентам практичних навичок. Тривалість проєкту з роки, розпочатий 2018 року, буде фіналізований у листопаді 2021 року. Кафедра журналістики УжНУ є учасницею цього проєкту, отже, може залучати знаних практиків також на умовах, передбачених проєктом. Водночас ЕГ відзначає, що в ОПП магістрів з журналістики варто збільшити частку практичних дисциплін з фаху й активніше залучати практиків не лише до разових акцій, але й до викладання

дисциплін на магістратурі, тим паче, що в попередні роки така практика була, зокрема, минулого навчального року на умовах сумісництва викладала відома в регіоні журналістка Тетяна Вашаргелі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Кафедра журналістики УжНУ має добре налагоджену співпрацю з практиками в різних медіа, де викладачі безпосередньо можуть підвищувати кваліфікацію. Проте, за спостереженнями ЕГ, використовують ці можливості недостатньо, віддаючи перевагу стажуванню у закладах вищої освіти України та закордону. При організації стажування чи підвищення кваліфікації в УжНУ керуються Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників (<https://bit.ly/3zQ4vSD>), яке затверджене 2015 року. Власних курсів підвищення кваліфікації в університеті немає, проте, за відгуками здобувачів освіти, освоєння новітніх технічних засобів було для викладачів непростим викликом, тому ЕГ рекомендує організувати навчання викладачів також і в УжНУ, зокрема, упродовж пандемії варто було б організувати курси із дистанційного навчання для професорсько-викладацького складу задля швидкого освоєння нових технологій та ін. Важливим аспектом підвищення кваліфікації є проектна діяльність, зокрема участь у проєкті «Сприяння етнічній толерантності в Закарпатті шляхом запуску мультимедійної платформи» Фонду розвитку ЗМІ Посольства США в Україні та міжнародному проєкті DESTIN (Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism) (<http://www.destinproject.info/en>). Викладачі кафедри проходили стажування на Бі-Бі-Сі (Белка Британія), в медіаінституті FOJO (Університет Ліннея у Швеції), на програмі Фулбрайта (США) та ін., а також на кафедрах журналістики в Україні (Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, факультет журналістики ЛНУ ім. Івана Франка).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті дбають про заохочення викладачів й стимулювання викладацької майстерності, зокрема, як стверджують у ЗВО, викладачів, які посідають найвищі позиції в рейтингу, стимулюють матеріально доплатами до заробітної плати. В університеті поширена позитивна практика преміювання науково-педагогічних працівників, чії наукові статті опубліковані у наукометричних базах Scopus та Web of Science. Практику таких преміювань викладачів університету підтвердили на зустрічах із фокус-групами, інформація про це також оприлюднена на сайті УжНУ (<https://bit.ly/3zP9Ppm>). Надані ЕГ документи засвідчують добре розроблені критерії щодо таких відзнак, принципи прозорості та доступності для усіх викладачів. Стимулюють також до вдосконалення викладацької майстерності нематеріальними винагородами, зокрема грамотами, подяками, почесними званнями, можливістю взяти участь у програмах міжнародного обміну.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. До реалізації ОПП з журналістики залучено науковців та викладачів-практиків, які мають відповідну кваліфікацію та необхідний досвід викладацької, наукової і практичної роботи, вболівають за розвиток журналістської освіти та якісну освіту своїх студентів. 2. Викладачі кафедри підтримують тісну взаємодію з роботодавцями в межах практик зі спеціалізації; створено необхідні умови для підвищення кваліфікації викладачів. 3. ЗВО стимулює розвиток педагогічної майстерності викладачів та наукову роботу через матеріальне й моральне заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Рекомендації: експертна група радить залучати більше практиків для викладання на магістратурі ОПП з журналістики; забезпечити внутрішнє навчання викладачів щодо нових технологій навчання, розширити місця стажувань для викладачів, стимулювати особистий розвиток через неформальне підвищення кваліфікації та міжнародні стажування. ЕГ радить підтримувати тісніший зв'язок керівників практик від кафедри з керівниками практик в медіа задля спільної ефективної підготовки фахівців.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ не виявила суттєвих недоліків за критерієм 6: академічна і професійна кваліфікація НПП відповідають потребам ОПП, адміністрація університету стимулює професійний розвиток викладачів, залучення роботодавців відбувається на тренінгах, круглих столах тощо і під час проходження практик зі спеціалізації.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У межах акредитаційного процесу освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти «Журналістика» ЕГ ознайомилася з матеріально-технічною базою ДВНЗ «УжНУ» https://drive.google.com/file/d/1jYljTmg_2qBk6beJlb-8o1K7UpTrzSIy/view?usp=sharing. На балансі університету перебувають понад 60 корпусів та 6 гуртожитків. Студенти ОПП «Журналістика» проживають у 4-му гуртожитку. Навчання здобувачів за програмою, яка акредитується, відбувається у головному навчально-лабораторному корпусі університету. Задля забезпечення повноцінного освітнього процесу корпус має відповідні матеріально-технічні ресурси: мультимедійний центр, навчальну телерадіостудію, бібліотеку з читальними залами та абонентським відділом, комп'ютерний клас з мультимедійним комплексом (413 ауд.). Варто зазначити, що в межах ЗВО функціонує також редакція газети «Погляд», де здобувачі освітньої програми «Журналістика» можуть попрактикуватися й отримати практичні навички за фахом. Задля забезпечення повноцінного навчального процесу у період карантину, а також покращення умов дистанційного навчання, у ЗВО функціонує сайт електронного навчання на базі системи «Moodle» (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час ознайомлення із документами, які надав ЗВО, а також у межах зустрічей із НПП і здобувачами вищої освіти було встановлено, що університет забезпечує безоплатний доступ інфраструктури та інформаційних ресурсів, які необхідні для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Зокрема на території корпусу, де відбувається навчання, працює безоплатний Wi-Fi (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/u-golovnomu-korpusi-uzhgorodskogo-universitetu-vilnij-WI-FI-.htm>). Також учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до бібліотеки УжНУ, що функціонує на підставі Положення про Наукову бібліотеку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10097>). Через карантинні обмеження, бібліотека розпочала надавати безліч онлайн-послуг, зокрема послугу з доставки епізодів текстів користувачам, отримання УДК для наукових праць, тематичний підбір літератури тощо. Студенти та викладачі ЗВО мають безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз та профільних видань, зокрема «Журналіст України», «Кореспондент» тощо. Під час зустрічі із фокус-групою директорка бібліотеки Марія Медвідь зазначила, що наразі тут налічується понад 1,5 млн фонду та близько 15 тисяч користувачів електронних послуг.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЗВО створює необхідні умови для того, аби освітнє середовище в університеті було безпечним для життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Передусім, це гарантується внутрішніми нормативно-правовими документами, зокрема Правилами внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>). Під час пандемії коронавірусу у ЗВО вжито додаткових безпекових заходів, зокрема на території корпусу розміщені антисептики, запроваджено навчання із використанням технологічних засобів задля уникнення скупчень людей.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО функціонує відділ соціально-психологічної служби, завданням якого є систематичне психологічне та педагогічне вивчення навчально-виховного процесу, психофізіологічного розвитку студентської молоді, мотивів поведінки і діяльності студентів з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, статевих та інших індивідуальних особливостей. Також відділ сприяє створенню умов для саморозвитку та самовиховання студентів, виконанню освітніх та виховних завдань (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy). Він розміщений на першому поверсі гуртожитку №5.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університет забезпечує достатні умови для реалізації права на освіту особам з інвалідністю, які навчаються за освітньою програмою. Насамперед, це передбачено внутрішніми нормативно-правовими документами, зокрема Статутом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), а також Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>). Корпус, у якому відбувається освітній процес за ОПП «Журналістика», оснащений пандусами та спеціальними ліфтами. Також будівля облаштована сигналізацією для людей із порушеннями зору та кнопкою виклику допоміжного персоналу. За цією ОПП навчалася студентка з особливими потребами Лисюк Вікторія, яка під час зустрічі ЕГ з випускниками підтвердила належність створених в ЗВО умов для реалізації свого права на навчання – нині вона успішно працює за фахом – контент-менеджером онлайн-видання «ПроЗахід»(м. Ужгород).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО закріплені в Етичному кодексі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>), Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в ДВНЗ «УжНУ» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>, а також в Антикорупційній програмі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22895>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база ДВНЗ «УжНУ» забезпечує опанування теоретичними знаннями і формування практичних навичок за ОПП «Журналістика» (комп'ютерний клас із мультимедійним комплексом; навчальна телерадіостудія; мультимедійна студія “Media Vista”, обладнані, зокрема, завдяки участі НПП в міжнародних освітніх проєктах). Приміщення університету також обладнані з урахуванням вимог до навчання осіб з інвалідністю. У ЗВО створено сприятливе освітнє середовище.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує збільшити кількість програмного забезпечення, що дозволить підвищити рівень володіння практичними навичками у студентів за умови введення додаткових дисциплін практичного спрямування. Йдеться про використання систем керування сайтами (CMS), що дозволять опанувати навички зі створення та адміністрування сайтів та посилити навички роботи з відеоредакторами (Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro, DaVinci Resolve, Kdenlive тощо).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

На думку ЕГ, ОПП «Журналістика» відповідає вимогам Критерію 7. Матеріально-технічна база ЗВО забезпечує реалізацію освітньої діяльності за ОПП «Журналістика» на високому рівні. Університет сприяє розвитку студентів та НПП шляхом надання безоплатного доступу до інфраструктури. У період карантину бібліотека надає цілу низку послуг онлайн. Приміщення університету облаштовані відповідною інфраструктурою, яка створює умови для навчання людям з інвалідністю.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми закріплені у внутрішніх нормативно-правових документах, зокрема у Положенні про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>); Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), а також Положенні про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/6141>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У межах освітнього процесу студентів залучають до процесу періодичного перегляду освітньої програми. Факти їхнього залучення підтверджує витяг з протоколу №7 засідання кафедри журналістики від 13 лютого 2020 року. Відповідно, студенти ОП «Журналістика» ініціювали зміни щодо співвідношення теоретичних і практичних занять на користь практичних. Також здобувачі та випускники запропонували уточнити зміст обов'язкових та вибіркових дисциплін, зокрема доповнити перелік курсами «Управління медіапроектами», «Новітні медіатенденції». Крім цього, було запропоновано збільшити кількість вибіркових дисциплін шляхом додавання курсів «Науково-популярна журналістика», «Аналітична журналістика», «Практичний курс ділової іноземної мови».

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

До роботи над освітньо-професійною програмою «Журналістика» у 2020 році були залучені Р. Джумурат, шеф-редактор програми «Ранок на Тисі», М. Носа, голова редакційної ради газети «Неділя. Закарпатські новини», Е. Гурницька, кореспондентка «Ужінформ», Т. Бабиць, головна редакторка журналу «Унікум». Вони рекомендували додати до програми дисципліни, які б поглиблювали професійне володіння державною мовою, удосконалювали менеджерські навички та розвивали критичне мислення студентів. Про це свідчить витяг з протоколу №7 засідання кафедри журналістики від 13.02.2020 року. У результаті зміни до освітньої програми було затверджено Вченою радою філологічного факультету (витяг із протоколу №4 засідання Вченої ради філологічного факультету від 27 лютого 2020 року).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час зустрічі з допоміжними структурними підрозділами ЕГ поспілкувалася із начальницею Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування Марією Яцків (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work/about), яка зазначила, що в Університеті два рази на рік проводять дні кар'єри, під час яких студенти мають можливість зустрітися та поспілкуватися із роботодавцями. В умовах карантину їх проводять в онлайн-форматі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/den-karyeri-yak-prokachati-svoji-myaki-navichki-i-shcho-ye-klyuch.htm>). Також вона додала, що 14 вересня цього року у межах тижня підприємця відбулася зустріч студентів освітньої програми «Журналістика» з роботодавцями. Марія Яцків зазначила, що протягом трьох років у ЗВО існує практика збирання резюме від студентів та випускників у онлайн-форматі. Відповідно до інформації, що вказана у резюме, вони отримують добірку вакансій, які можуть їх зацікавити. Робота з випускниками здійснюється на рівні кафедр. За словами гаранта ОП «Журналістика» Юрія Бідзілі, випускників залучають до співпраці як членів журі студентських конкурсів (наприклад, конкурс есе «Есе про все»), як гостей спікерів на заняття, а також як гостей на День факультету, відкритих дверей та День журналіста. Також випускників, які зацікавлені у здійсненні викладацької діяльності, запрошують на роботу до Університету і кафедри зокрема.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості вищої освіти у ДВНЗ «УжНУ» спирається, насамперед, на внутрішні нормативно-правові акти, зокрема Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/6141>) Задля необхідних процедур під час реалізації заходів зі своєчасного реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та діяльності з її реалізації в університеті створений Відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual). У межах завдань, що були покладені на відділ, у 2021 році було проведено опитування «Дистанційне навчання очима студентів». В опитуванні взяли участь 1963 студенти університету денної форми навчання (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38404>). Також з метою перевірки реального стану практик та політики щодо академічної доброчесності в межах проекту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) у 2020-2021 навчальному році було проведено опитування студентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38439>) та викладачів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38407>). Кафедра журналістики також бере участь у процедурах із забезпечення якості освіти, зокрема завдяки проведенню низки анкетувань: 1) випускників щодо якості надання навчання та викладання (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScSsbV_M_8UO6sFafFikhy8W_qnmq5K42kdNNOqwo2KgRTHjQ/viewform?usp=sf_link); 2) роботодавців (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfokCH8uznzJzwyupr6VILfVC11UXc_5gep7jnPeoUokvj3w/viewform?usp=sf_link); 3) здобувачів вищої освіти щодо результатів проходження практики за ОП «Журналістика» (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdpgAPg423Kw7sw8LBdu47h98foN383iwdlDsXhcRE309sPkw/viewform?usp=sf_link); 4) здобувачів ОП «Журналістика» другого (магістерського) ступеня (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfGtZ29N6si1noQZd8nBqNjkLS5xGjsLVxXt4VivxGqO7xwLw/viewform?usp=sf_link); 5) здобувачів щодо якості надання освітніх послуг (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdyUX-5a7uDscc9_HLWepL-4HcgR4PGDEgGkvo8yZRJzWRNFw/viewform?usp=sf_link); 6) Анкетування щодо вирішення конфліктних ситуацій (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScqUBXFezmax3kH5isEKX6dtALEULj2BM52Z6vW2XnNF1Tv_A/viewform?usp=sf_link).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередня акредитація освітньої програми «Журналістика» здійснювалась у 2011 році. За результатами було запропоновано ініціювати запровадження вступного випробування з фаху в магістратуру; посилити наукову студентську взаємодію між вишами на рівні участі у конференціях, наукових семінарах, тренінгах тощо, а також звернути увагу на необхідність оновлення технічного обладнання лабораторій, телерадіостудії та бездротових систем і мереж. Відповідно, ЗВО було прийнято дані пропозиції та вжито заходів з їхньої реалізації, зокрема запроваджене вступне випробування з фаху (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/2122>), проведено низку наукових конференцій, семінарів та інших заходів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/143>), завдяки співпраці з міжнародними партнерами у межах проекту «DESTIN – Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм» (Co-Funded By The Erasmus+ Programme Of The European Union) оновлено матеріально-технічну базу та програмне забезпечення (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/medijniki-uzhnu-prezentuvali-uspihi-v-mizhnarodnomu-proekt-DESTIN.htm>).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

З метою покращення культури якості, а також забезпечення розвитку ОПП та освітньої діяльності за програмою, в університеті створено Відділ моніторингу якості освіти, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/educ_dep-dep_mon_ed_qual). Його основними завданнями є забезпечення реалізації державної політики з питань моніторингу якості вищої освіти; науково-методичне та організаційне забезпечення моніторингу якості знань здобувачів вищої освіти університету; контроль якості навчання через проведення незалежного моніторингу якості знань здобувачів вищої освіти університету; розробка спільно з факультетами єдиної системи критеріїв, діагностичного інструментарію, показників моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Університеті створена повноцінна система якості освіти, яка дозволяє забезпечити комплексний підхід до роботи над покращенням якості освітнього процесу. Участь у міжнародних проєктах дозволяє залучити додаткові інструменти для реалізації процедур з якості освіти на всіх рівнях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує формалізувати підхід до залучення студентів в межах перегляду освітньої програми, зокрема шляхом запрошення студентів на засідання кафедри. Також ЕГ пропонує посилити співпрацю з роботодавцями шляхом створення окремого органу, для прикладу, Ради роботодавців, на постійній основі.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП «Журналістика» відповідає вимогам Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Освітній процес в ДВНЗ «УжНУ» регулюється низкою нормативних документів, які затверджені у ЗВО та оприлюднені на офіційному вебсайті у розділі «Нормативні документи» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>), зокрема Статутом Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» в новій редакції (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), Положенням про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Правилами внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>), Положенням про академічну доброчесність в «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Відповідні документи згруповано у папки-категорії, які розміщені в окремому розділі «Інфо-центр» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/open>) та є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

2. Зклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ встановила, що у ЗВО здійснюється систематична робота над оновленням і внесенням змін до ОПП. Втім, на офіційному веб-сайті ЗВО поки що відсутній проект освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти «Журналістика», над яким працюють НПП кафедри.

3. Зклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про освітню програму другого (магістерського) рівня вищої освіти «Журналістика» розміщена у розділі на офіційному вебсайті ЗВО за директорією: Інфо-центр - Факультети - Філологічний факультет - Кафедра журналістики - Освітні програми (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/35492>), а також у папці 061 «Журналістика» за директорією: Інфо-центр - Ужгородський національний університет - Навчальна частина - Освітні програми - Освітній ступінь «Magіstr» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15072>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

На підставі вивчення всіх матеріалів у межах акредитаційного процесу ЕГ резюмує, що права і обов'язки усіх учасників освітнього процесу врегульовані внутрішніми документами ЗВО, які відповідають вимогам чинних законів та підзаконних нормативно-правових актів. Вони розміщені на вебсайті закладу та доступні всім стейкхолдерам і зацікавленим особам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що на момент її проведення на офіційному веб-сайті ЗВО був відсутній проєкт освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти «Журналістика». Експертна група рекомендує впорядкувати інформацію щодо проєкту ОПП на сайті та опублікувати її.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП «Журналістика» цілком відповідає підкритеріям 9.1 та 9.3. Існує потреба у покращенні критерію 9.2, оскільки на момент здійснення акредитаційної експертизи ЕГ не виявила інформації щодо проєкту освітньої програми «Журналістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти» на сайті ЗВО. ЕГ взяла до уваги факти залучення до роботи над проєктом ОПП стейкхолдерів, зокрема студентів і роботодавців (критерій 8, підкритерії 8.2, 8.3) та, застосувавши голістичний підхід, визначила рівень відповідності Критерію 9 – «В».

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросочесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросочесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Зикун Наталія Іванівна

Члени експертної групи

Левицька Оксана Степанівна

Кантур Олександр Михайлович